

Reviv lendistri tradisyonel

*Lapo kannel
larzan, fey
patsouli
lanmonnen*

Lekors kannel pare pour leksportasyon

Pour bokou lannen avan sa tim dik-tater ti fer koudeta, lekonomi Sesel ti depan lo bann prodwi sorti dan later Seselwa parey koko, kannel, patsouli e lavannir. Annefe avan louvertir erport an 1972 ki ti lans lendistri touris, lekonomi Sesel ti depan antyerman lo sa bann prodwi agrikol. Sete kannel, koko e lezot ki ti anmenn dolar dan Sesel me ki ti arive?

Ler Albert Rene ti pran pei par lafors , i ti lans en politik kont bann prodikter kannel, koko, patsouli e lavannir. Zot

ti ganny deklare koman bann gran blan ki ti pe eksplwat bann travayer Seselwa. Pour zistifye koudeta, zot ti deklar lager kont bann prodikter agrikol. Bokou popriyete ti ganny nasyonalize tandis ki lezot popriyeter ti forse al ekzile. Gouvernman ti nasyonaliz sa bann lendistri me zot ti napa en plan pour develop le-

konomi. Lendistri touris ti pe demare malgre zot, me apre ki zot ti pran plizyer letablisman sa lendistri ti pre pou fayit. An sa ki konsern lendistri lokal, zot ti'n fini abandonnen lo bann rezon enbesil parey ki dir ki bat kannel ti en travay degradan. Kanmenm ennde biznessmenn prive ti kontinyen dan lendistri kannel

avek bokou lenterferans sorti kot gouvernman, Sesel ti'n fini perdi son plas koman en eksportater mazer bann prodwi a baz kannel.

Kannel i an abondans dan pei e potansyel pour Sesel rebran son plas koman en eksportater bann prodwi kannel i touzour la. I depan antyerman lo (*kontinyasyon lo paz 2*)

Nou Gouvernman i determinen pou protez nou frontyer

Lotorite Seselwa, an partener avek bann partener etranze, i determinen pou kit nou frontyer an sekirite

Depi ki gouvernman LDS in vin opouwar pe annan amelyorasyon konsiderab dan servis ki gouvernman pe ofer. Dan sa bann dernyen semenn i evidan ki pe annan en meyer fason

zer sekirite frontyer nou pei. Bann entervansyon gard lakot sa bann dernyen moman in enpresyonan. Baze lo lentelizans e korperasyon lezot sekter, bato ki ti pe fer aksyon ilegal dan delo teritoryal Sesel in ganny entersepte e gan-

ny eskorte dan por Viktorya. In memm annan lasezi en gran kargezon drog.

Gouvernman in pronons li klerman lo son pozisyon vizavi biznes drog dan pei e i reste konsyan nesessite kontrol frontyer pour anpes drog antre dan pei e anmenmtan anpes lapes ilegal dan nou zo'n maritim. Gouvernman pe kontinyen pran mezir pou garanti ki bann diferan sekter ki responsab pou sekirite nasyonal i travay ansanm pou anmenn meyer rezilta; sa ki'n pase sa bann dernyen semenn i levidans konkret ki gouvernman i lo bon semen. Sa in anvoy en mesaz byen kler pour bann trafiker drog ensi ki bann peser ki napa laysens pou lapes dan nou delo.

Reviv lendistri...

volonte politik gouvèrnman pou azir koman fasilite e relans sa lendistri ki a permet bann antreprenè epanouir e kree larises pour zot menm e pei dan sa sekter.

Dan son manifestò, LDS ti prevwar nesessite vin avek nouvo linisyativ pou rekonsitri nou lekonòmi anba bann kondisyon difisil kree par pandemi Kovid-19. Desizyon pou revwar potansyel leksportasyon bann prodwi agrikol tradisyonnèl pour limit lenportasyon e anmenn deviz etranzer dan lekonòmi i reste

preokipasyon sa gouvèrnman dirize par Prezidan Ramkalan. Premye pa in fini ganny pran e en plan konpreansif in ganny anonse kot antreprenè Seselwa ava ganny loportinite devlop lendistri kannel de nouvo. Biznesmenn e antreprenè pe montre gran lentere.

Sepandan lopozisyon pe kontinyen avek menm propagann bann lannen swasant kot zot ankor oule fer Seselwa krwar ki bat kannel i en metye degradan. Lepok in sanze e Seselwa in konpran pou dir lavenir Sesel i depan lo tra-

I annan gran potansyel dan prodwi a baz kannel

vay sakenn de nou. Apre tou, pandemi kovid -19 in fer nou tou realize ki pei pou nepli kapab depan lo lendistri touris selman. Erezman Seselwa in elekte en gouvèrnman ki pran

desizyon e azir vitman. Gouvèrnman in deza pe travay bra kase pou agrandi baz leksportasyon pei e pa pe pran okenn traka avek bann distraksyon lopozisyon.

soutyen dan lavi se soutyen lafanmir. I malere ki tro bokou Seselwa pa ganny soutenir par zot fanmir.

Lider politik e lider relizye dan Sesel i annan en responsabilite pour ankouraz sa pe reviv bann lyen familyal ki fer nou Seselwa. I responsabilite tou dirizan dan pei pou ranforse la baz fanmir Seselwa. Apre tou, la baz sosyete se la fanmir. Se fanmir solid ki fer sosyete solid. Sa pa vèdir ki gouvèrnman pa oule pran son responsabilite. Apre tou, mannyer ou kapab ini en pep si la fanmir pa ini ? Annou travay anver en fanmir solid e ini pour nou kapab annan en pep ki solid e ini. I pou pran letan me annou komanse.

Eski pa i enpe tro tar Msye Dick?

Lider parti, Patrick, in met disel dan boubou. I pe demann son bann siporter pour annan lespwar. Dan 4-an zot a fer li e zot a remet an plas zot sistenm solidarite atraver welfer. Sel konpetans ki zot annan se servi sistenm welfer pou enfliyan Seselwa.

Premye prezantasyon ti zis en repetisyon zot bann soufrans. I paret zot soufrans in vin pli sever letan 'One Seychelles' in felisit gouvèrnman pour son program vaksinasyon. Sa leokri zot pe fer pou demann siporter pou ralye e retourn o berkay pe tonm lo bokou zorey sourd. Ou a dir mwan zot pou fer menm lapriyer mwan prosen ?

Fanmir ini: nasyon ini

In annan en sanzman gouvèrnman dan pei.

Sa nou tou nou konnen. Nou osi konpran ki sa transformasyon pou pran letan e nanryen pa pou ariv di zour alannmen. Sanzman fondamantal ki LDS pe anmennen se enn kot sak sitwayen ava santi li responsab pour son lepanouisman. Byensir gouvèrnman i retenir responsabilite pou garanti ki sak sitwayen i ganny loportinite egal pou devlope. Enn fwa gouvèrnman in etabli bann kondisyon nesesser e met loportinite a laporte sitwayen tou i depan lo endividu pou leve e servi sa bann loportinite a zot dispozisyon.

Dan sa letan difisil kot lemonn i dan en pandemi e kot tou gouvèrnman atraver lemonn pe fer fas avek bokou defi, linisyativ endividuel sak sitwayen i endispansab pou pei kapab fer fas avek bann sitiasyon advers koze par sa pandemi. I nepli moman pour sitwayen esper lasistans sorti kot gouvèrnman san ki zot fer en debrouy lo zot menm. Sa latitud depandans lo gouvèrnman i fer pei pli fay ekonomikman e i detri linisyativ sitwayen. Sa ki pli grav ankor se lefe ki dan sosyete Seselwa i ankor annan personaz ase enfliyanse ki ankor krwar ki gouvèrnman i totalman responsab pour byennet endividuel sak Seselwa. Lopozisyon

osi in toultan zwe sa kart. Zot dir zonn i o sant devlopman. Me pour zonn vin o sant devlopman, zonn i bezwen sours sa devlopman. Sa zot pa dir ditou. Zot in zis servi en poli-

tik depandans atraver sipor finansyel e depandans lo welfer pou kontrol Seselwa. Zot in osi detri labaz tradisyonnèl fanmir Seselwa kot frer ti ed frer e ser ti ed ser. Gouvèrnman lepase in enterfer dan lavi fanmir e detri la baz fanmir Seselwa e atraver sa politik zot in reisi kontrol lavi sa pep. Ozordi zour, koman en sitwayen i bezwen en lasistans oubyen i vwar li dan difikilte, tou son latansyon i vize ver gouvèrnman. Zot in oubliye pou dir premye

Bannla in bite vre

Innan en dikton kreol ki dir: donn en zonn ase lakord e i a pann son lekor. Pa manti.

SBC in komans en program kot sak parti politik i annan en dizenn minit tou le mwan lo televizyon e radyo pou adres lepep Seselwa lo topik ki zot konsider i annan lenportans nasyon. Antan ki se LDS ki ansarz gouvèrnman, tou Seselwa i ekspekte lopozisyon dirize par US i vin avek kritik vizavi travay gouvèrnman. US pa'n fer sa ditou ; zot in zis mangonnen. I annan en vre diferans ant kritike e mangonnen.

Zot in komans par mangonnen ki LDS i mank leksperyans e konpetans. Nou bezwen

deswit demann nou lekor en kestyon. Si LDS ti mank konpetans e leksperyans, kwa ki'n fer Seselwa elekte zot ? Eski konpetans e leksperyans US pa ti ase pou fer zot reste opouvwar ? Kote ki zot in al mal ?

Finalman zot in akseptè ki problem i avek zot. Pov Sekreter Zeneral Dick Esparon in mangonnen menm. I dir son parti pou reorganize pour vin sa lafors ki reflekte nouvo realite politik. I paret prezan ki la realite pe tap li for. Prezan ki zot pe met an plas striktir pou pran kont bezwen pep Seselwa. Pour plis ki 40-an, striktir ti pran ka avek bann dirizan parti e non pa pep Seselwa. Zot pe realiz sa letan zot an deor gouvèrnman.